

Asuri Hükümdarı Asarhadon

Çok zaman önce Asuri ülkesinin padişahı Asarhadan, komşusu Layiliye krallığı ile savaşıp, onun ülkelerini fethetmişti. Ülkedeki bütün şehirleri yakmış, her tarafı, talan edip yağmalamış, insanları esir etmiş, askerleri öldürmüştü, Kral Layiliye'yi de bir kafesin içinde hapsedmişti.

Bu zaferine çok sevinen Asarhadan, bir gece yatağında Layiliye'yi nasıl öldürteceğini düşünüyordu. O sırada birdenbire yakınında birinin konuştuğunu duydu. Gözlerini açtığında aksakallı, tatlı bakışlı bir ihtiyar gördü. İhtiyar ona:

- Sen Layiliye'yi idam etmek mi istiyorsun?

- Evet ama bunu ne şekilde yapacağıma henüz karar veremedim.

- İyi ama Layiliye sensin.

- Hiç de değil. Ben benim, Layiliye de Layiliye.

- Layiliye ile sen aynı kişisiniz. Fakat sana, sanki sen Layiliye değilmişsin gibi geliyor.

- Nasıl? Bana mı öyle geliyor. Olamaz. Bak ben yumuşacık yatağında rahat rahat yatıyorum. Etrafımda emrime amade bir sürü kölem, hizmetçim var. Yarın, bugün yaptığım gibi dostlarıma ziyafet çekeceğim. Layiliye ise bir kuş gibi kafesin içinde kıvranıp duruyor. Yarın kazığa oturduğunda dili bir karış sarkacak, geberinceye kadar çırpınıp duracak. Ölüsünü köpekler parçalayacak:

- Layiliye'nin hayatını söndüremeyeceksin!

-Ya öldürüp cesetlerinden piramitler yaptırdığım o on dört bin askere ne diyeceksin. Ben yaşıyorum ama onlar ortada yok.

- Onların yok olduğunu nereden biliyorsun?

- Çünkü onları görmüyorum. Asıl önemli olan onlar acı çekti ben çekmedim. Onlar kötü durumlara düştüler bense iyiyim.

- Sana öyle geliyor. Oysaki sen onlara değil, kendine acı çektirdin.

- Anlamadım.

- Anlamak istiyor musun?

- İstiyorum.

İhtiyar suyla dolu bir leğeni işaret ederek:

Öyleyse, buraya gel, dedi. Padişah yerinden kalkıp leğene doğru gitti.

-Soyun ve suya gir, dedi ihtiyar.

Asarhadan ihtiyarın bütün dediklerini yaptı. İhtiyar leğenden bir tas su alıp:

-Şimdi ben bu suyu üstüne döker dökmez sen başını suyun içine sokacaksın.

İhtiyar tası eğmeye başladığında padişah da başını suya soktu. Başını suya sokar sokmaz kendini başka bir insan olarak gördü. Güzeller güzeli bir kadınla çok süslü bir yatakta yatıyordu. Bu kadını daha önce hiç görmemişti ama yine de kendi karısı olduğunu biliyordu. Kadın doğrularak:

-Sevgili kocacığım Layiliye. Herhalde dünkü işlerinden çok yoruldu. Çünkü her zamankinden fazla uyudun. Prensler gelmiş seni büyük toplantı odasında bekliyorlar. Haydi, giyin de yanlarına çık.

Asarhadon bu sözlerden Layiliye olduğunu anlıyor ama hiç şaşırmıyordu. Tersine şimdiye kadar bunu bilmiyor olmasına hayret ediyordu. Yatağından kalkıp giyindi. Prenslerin kendisini beklediği toplantı odasına gitti.

Prensler Layiliye'yi saygıyla selamladılar. Sonra onun karşısına oturdular. İçlerinden en yaşlı olanı söz olarak, katı yürekli Asarhadon'un yaptıklarının artık katlanılamayacak boyutlara geldiğini, onunla savaşılmaması gerektiğini söyledi. Fakat Layiliye onun fikrini kabul etmedi. Asarhadon'u yumuşaklıkla yola getirmek için elçiler göndermeye karar verdi. Prenslerine de izin verdi. Sonra da hizmetindeki bazı kişileri elçi tayin ederek Asarhadon'a iletmeleri gereken şeyleri onlara anlattı.

Elçileri gönderdikten sonra da dağlara, yabanî eşek avına çıktı. Av başarılı geçti. İki yaban eşeği öldürmüştü. Sarayına dönüp kadın köle Ertesi gün, her zaman yaptığı gibi sarayın avlusuna çıktı. Oradan kendine getirilen dilekçeleri inceledi. Davalara girip yargıçlık yaptı. İşlerini bitirdikten sonraysa yine en büyük eğlencesine ava gitti. Avda, ihtiyar dişi bir aslan vurdu ve iki küçük aslanı da canlı yakaladı. Avdan sonra yine dostlarıyla keyfetti. Çalgılarla, rakslarla eğlendi. Geceyi de sevgili karısıyla geçirdi.

Asarhadon'a gönderdiği elçileri bekleyerek günlerini geçirdi. Elçiler ise ancak bir ay sonra dönebildiler. Fakat döndüklerinde kulakları ve burunları kesikti. Asarhadon, Layiliye'nin gümüş altın ve Selvi ağacın haraç yollamasını, kendine saygılarını sunmaya gelmesini söylemişti. Eğer yapmayacak olursa elçilerin başına gelenlerin onun da başına geleceğini söylemişti.

Bunun üzerine Layiliye tekrar prenslerini toplayarak, alınacak kararları onlarla konuştu. Hepsini birlikte, birleşerek Asarhadon'a o saldırmadan savaş açmaya karar verdiler. Kral bunu onaylayıp

ordunun başında sefere çıktı. Sefer yedi gün sürdü. Kral her gün askerlerini teftiş ediyor onları yüreklendiriyordu. Sekizinci gün ordu, nehrin kıyısındaki geniş bir ovada Asarhadon'un askerleriyle karşılaştı.

Layiliye'nin askerleri cesaretle savaşıyorlardı. Fakat Layiliye, Asarhadon'un askerlerinin karıncalar gibi dağlardan indiklerini, ovayı kapladıklarını kendi askerlerine baskın çıktığını gördü.

Bunun üzerine atının savaşın ortasına, sürdü. Fakat Layiliye'nin askerleri yüzlerceyse, Asarhadon'un binlerceydi. Layiliye yaralandı ve esir düştü.

Dokuz gün öteki esirlerle beraber, elleri kolları bağlı yürüdü. Onuncu gün Ninova şehrine götürüldü ve bir kafesin içine hapsedildi. Layiliye açlık ve yaradan değil, acizliğinden, utancından dolayı acı çekiyordu. Bütün bunların intikamını almanın imkânsız olduğunu hissediyordu. Elinden gelen tek şey düşmanlarına acı çektiğini göstermemek, onlara bu zevki tattırmamaktı. Bunun için de başına gelecekleri metanetle karşılayacaktı.

Kafeste yirmi gün ölümü bekledi. Dostlarının, akrabalarının idama götürülüşlerini görüyordu. Elleri, ayakları kesilen, diri diri derileri yüzülenlerin iniltilerini işitiyordu. Fakat korku ve acılarını belli etmiyordu. Hadımağalarının sevgili karısını elleri bağlı olarak götürdüklerini gördü. Asarhadon'a cariyeye yapacaklarını anlamıştı. Fakat buna da katlanıyordu. En sonunda iki cellat gelip kafesi açtılar. Ellerini sıırımla arkasından bağladılar. Sonra da kan deryası halini almış idam yerine götürdüler. Layiliye, biraz önce dostlarının çıkarıldığı kazığı gördü. Bu kazık kendi için de kullanılacaktı. Anlamıştı.

Layiliye'yi soydular. Layiliye eskiden kuvvetli olan vücudunun şimdi görünen zayıf ve çelimsiz halinden adeta ürkmüştü. İki cellat onu kazığa oturtmak için kalçalarından tutup kaldırdılar.

Layiliye ölümün geldiğini, yokluğa karışmanın yaklaştığını düşündü. Sonuna kadar cesur kalma kararından vazgeçti o an. Ağlayıp yalvarmaya başladı. Fakat hiç kimse onu dinlemiyordu. "Bu olamaz. Herhalde uykudayım. Bu bir kabus olsa gerek" diye düşündü. Uyanmak için son bir gayret sarf etti. "Ben Layiliye değil, Asarhadon'um dedi kendi kendine. Bir sesin:

-Sen hem Layiliye, hem Asarhadonsun, dediğini duydu. İşkencenin başladığını hissediyordu. Bir çığlık kopardı. O an yüzünü sudan çıkarmıştı. İhtiyar adam yanı başında duruyordu. Elindeki tasta kalan son damlayı döküyordu. Asarhadon:

-Oh... Ne korkunç acılar çektim. Ne kadar da uzun.

-Uzun mu? Sen, suya daldırır daldırmaz çıkardın başını. Daha tastaki su yeni bitti. Şimdi anlıyor musun?

Asarhadon hiç cevap vermedi. Sadece korkuyla ihtiyara baktı. İhtiyar da sözüne devam etti:

-Herhalde anladın. Layiliye de, öldürdüğü askerler de hep sensin. Hem sadece askerler değil. Avladığın, etlerini yediğin hayvanlar da sensin. Sen sanıyorsun ki sadece senin hayatın hayattır. Fakat ben seni yanıltan perdeyi gözlerinin önünden kaldırdım. O an anladın ki başkalarına kötülük ederken kendine kötülük ediyormuşsun.

Hayat bir bütündür. Sen bu hayatın sadece bir parçasısın. Bu parçayla hayatı iyileştirmek veya kötüleştirmek, çoğaltmak veya azaltmak senin elindedir. Öteki varlıkları iyileştirmek, çoğaltmak veya azaltmak senin elindedir. Öteki varlıkları iyileştirmek için, kendi hayatını onların hayatlarından ayıran engelleri yıkman, öteki varlıkları kendin gibi sayman ve sevmen gerekir. Yoksa onlardaki hayatı yok etmek senin elinde değildir. Öldürdüğü varlıkların cismi gözünün önünden silinebilir ama bu senin onları yok ettiğin anlamına gelmez. Sen kendi hayatını uzatmak için başkalarının hayatlarını kısaltmaya çalıştın. Fakat bunu yapamazsın. Hayat için, ne zaman vardır, ne de yer. Hayat hem bir andır, hem de binlerce yıl. Senin hayatınla, gördüğün veya görmediğin öteki varlıkların hayatları farksızdır. Hayatı yok etmek, ya da değiştirmek imkânsızdır. Çünkü sadece o vardır. Geri kalan her şey sadece bir görüntüdür.

Bu sözleri söyledikten sonra ihtiyar kayboldu.

Ertesi sabah Asarhadon, Layiliye'yi ve diğer esirleri serbest bıraktı.

İdamlara son verdi. Daha sonraki gün oğlunu çağırıp krallığı ona devretti. Kendisi de öğrendiği şeyleri düşünmek için çöle çekildi. Sonra bir derviş gibi kasabaları, köyleri dolaşmaya başladı. Her gittiği yerde insanlara hayatın bir bütün olduğunu, insanların başka varlıklara kötülük yaparak, aslında yalnızca kendilerine kötülük yaptıklarını söylüyordu.

Not: Bu yazı, ünlü yazar Tolstoy'un Kaknüs Yayınları tarafından yayınlanan “**İçimizdeki Şeytan**” isimli eserinden -(sayfa 246-250)- alıntılanmıştır.